VIAȚA ILUSTRATĂ

ANUL VI. Nr. 6 — IUNIE 1939

M. Onofrei: BUSTUL M. S. REGELUI CAROL II

Anul VI Cluj, Iunie 1939 Nr. 6

VIAŢA ILUSTRATĂ

Director: NICOLAE COLAN
EPISCOPUL CLUJULUI

Trecut în reg special dela Trib. Cluj S. III, Nr. 114/1938. Bun de imprimat

MAESTATEA SA

INIMA ŢĂRII

de † NICOLAE COLAN

Inima Ţării este Regele.

Precum – după rânduiala lui Dumnezeu – trupul nostru îşi înviorează viaţa clipă de clipă cu sângele proaspăt împrăştiat prin el de zvâcnirile inimii, aşa se 'nviorează şi viaţa Ţării prin zvâcnirile vieţii regale.

Fiindcă Regele este inima Ţării.

El simte durerile tuturora – şi cu părintească iubire şi râvnă caută alinarea lor. Şi în inima Lui se adună obşteasca bucurie a naţiei româneşti. – El poartă grija tuturora; veghează şi pune la cale întocmiri folositoare pentru toţi supuşii Ţării, al cărei înţelept cârmuitor este. De aceea – şi laurii izbânzilor fruntea Lui se cuvine s'o încununeze mai întâi.

El ne iubeşte pe toţi deopotrivă. Şi pe cei mici şi pe cei mari; şi pe cei mai deaproape şi pe cei mai de departe. Fiindcă El este inima Ţării. Şi inima-i făcută să simtă, să iubească şi să purceadă la faptă jertfelnică.

Regele iubeşte pe plugari, fiindcă sunt „talpa Ţării"; şi fără ei casa – bătută de vrăşmăşii – s'ar surpa. Iubeşte pe meseriaşi, pe neguţători şi pe muncitorii de tot felul, pentrucă prin hărnicia şi iscusinţa lor sporesc bunăstarea şi înlesnesc îndestulata împreună vieţuire a noastră, a tuturora.

Ionescu-Varu: M. S. Regele CAROL II

Iubeşte pe osârduitorii cărturari, fiindcă sunt înţelepţii călăuzitori ai vieţii obşteşti. Iubeşte pe bătrâni pentru mintea lor aşezată şi „păţită". Iubeşte pe tineri – o, mai ales pe tineri! – pentru curata lor însufleţire spre faptele cele bune şi mari.

Da, Maestatea Sa Regele Carol II iubeşte tineretul Ţării cu pasiunea paternă cu care adoră pe Scumpul Său Vlăstar, pe Măria Sa Mihai, Marele Voevod de Alba-Iulia, îmbujorata nădejde a Tronului şi a naţiei româneşti. De aceea, tineretului i-a dăruit şi marea zi de 8 Iunie, praznicul Restauraţiei şi al renaşterii noastre naţionale.

Dar, încă odată se adevereşte cuvântul, că iubirea iubire lucrează: Tineretul devotat al Ţării, la rândul său, închină ziua de 8 Iunie Regelui,

pentruca astfel praznicul întru care Maestatea Sa Carol II s'a suit pe tronul părinților Săi, să fie cu adevărat „dar din dar."

Tineri străjeri ai Patriei, rugați-vă în toată bună vremea Părintelui celui din ceruri, ca să păzească pe Marele nostru Străjer, împreună cu scumpul Său Vlăstar domnesc, întreg, cinstit, sănătos, întru zile 'ndelungate, drept îndreptând viitorul neamului românesc.

CREDINȚA

TEMEIUL VIEȚII STRĂJEREȘTI

de TEOFIL GH. SIDOROVICI
comandantul Străjii Țării

Credința în Dumnezeu, ne-a fost de veacuri pavăză dătătoare de nădejdi. La toate cotiturile mari ale istoriei, am simțit mâna ocrotitoare a Celui de Sus, iar trecutul ne e pildă de felul cum înțelegeau strămoșii să mulțumească Domnului pentru harul ceresc trimis asupra lor.

Dreaptă mărturie a nestrămutatei lor credințe, vedem bisericuțe voevodale ca niște cruci răsărite din veacuri, cu pisaniile înegrite de vreme, peste cari au alunecat privirile atâtor generații descifrând marea taină a izbânzii neamului românesc: Io Stefan Voevod din mila Domnului...

Biserica ne-a fost casa neamului, biserica ne-a slujit drept cea dintâi școală a sufletului. In tinda ei cu miros de tămâie și busuioc sfințit, s'au adunat bucherii primelor ceasloave și în preajma crucilor cu morminte străbune, s'a insuflat dragostea de neam și iubirea de Țară.

Biserica ne-a fost și ne rămâne piatra unghiulară a destinului nostru istoric.

Neamurile cari s'au depărtat de căldura credinții, s'au risipit ca fumul, în cele patru vânturi.

In străjerie, biserica ne este far călăuzitor de drumuri; dela ea am luat credința și avântul.

Marele Străjer al Țării, a definit cum nu se poate mai frumos senzul acestei mișcări de regenerare a neamului, înscriindu-i pe steag categorica deviză care începe cu *Credință...*

In practica vieții străjerești, cel dintâi lucru este ridicarea pavilionului național, când Imnul Regal se împletește cu ruga creștinească Tatăl Nostru.

Urmează binecuvântarea preotului părtaș de muncă străjerească, venit să descopere sutelor de copilași înțelepciunea cuprinsă în paginile sfintei Scripturi și lămurirea pe înțelesul lor a textelor biblice.

In dimineți cu orizonturi de purpură, această întâlnire între tineret, preot și profesor, ia caracterul unei cuminecături sfinte. Nicăeri ca aici copilul nu simte fiorul îndatoririlor creștinești, nicăeri ca aici nu-și poate face mai bine examenul faptelor de fiecare zi.

Dar colaborarea cu biserica nu se oprește aici. Străjerii vin în Casa Domnului, pe care învață s'o cunoască și s'o iubească, fac pe rând serviciul dinăuntru, ajutând preotului investmântat în odăjdiile sfinte la slujba divină, dau în cor răspunsurile liturghiei, trec apoi la înfrumsețarea împrejmuirii, curățind progadia de bălării, așezând brazde și răsaduri de flori la morminte, sădind pomii pe margini de alee, îndreptând poteca spre ieșire, picurând din sufletul lor fraged lacrima recunoștinții pentru cei ce s'au dus, învățând că omul care are cultul morților e un om cu adevărat înălțat sufletește. Invață apoi să cinstească și să respecte fețele bisericești, învață să practice îndatoririle de bun creștin, ține postul, se mărturisește la sărbătorile mari, se împărtășește, simte fiorul împăcării cu sine însuși.

Iar toate acestea, nu sunt porunci scrise cu silnicia practicării lor din care să nu rămână nimic, ci sunt momente de înălțare sufletească pornite din mărețul exemplu al Marelui Străjer, care a înțeles să fie pilda vie a crezului străjeresc.

Dacă Domnul nostru Iisus Hristos ar fi venit numai să dea legea iubirii și învățăturii creștine, religia nu s'ar fi putut răspândi pe întregul pământ.

El însă a trăit-o Cel dintâi, a practicat-o Cel dintâi, a știut să sufere pentru ea Cel dintâi, a răbdat apoi chinurile răstignirii privindu-o ca pe cea mai de preț ofrandă a mântuirii. Din nebănuita forță a sacrificiului a răsărit totdeauna lumina călăuzitoare a isbânzii.

Iată dece pentru străjerie, biserica și preotul, sunt nu numai colaboratori de fiecare zi, dar însuș sensul întregii mișcări dela care așteptăm cu toții mântuirea.

La cursurile de inițiere, totdeauna au venit să trăiască viața de străjer și câțiva preoți. Au plecat de-aici orientați asupra mișcării și luminați de ce-au să facă în viitor.

Pilda strălucită a fost dată de însuși veneratul și în veci pomenitul Patriarh al Țării, fost membru în Consiliul Superior de Indrumare, care în nenumărate rânduri a căutat să lumineze clerul

asupra indatoririlor de frățească conlucrare pe ogorul tineretului.

Căci străjeria, după cum am arătat, este cel mai potrivit teren al colaborării tuturora, este căminul de infrățire într'o muncă ce trece dincolo de interesele noastre personale și duce la realizarea acelui inalt scop al bisericei creștine, sădind iubirea în suflete și smulgând totdeodată buruiana urii și zavistiei dintre oameni.

Ca 'n toate actele mari ale istoriei și începutului de viață nouă, străjerismul a știut să prindă din depărtările trecutului acel ecou din redeșteptarea lui Mureșanu:

Preoți cu crucea 'n frunte...

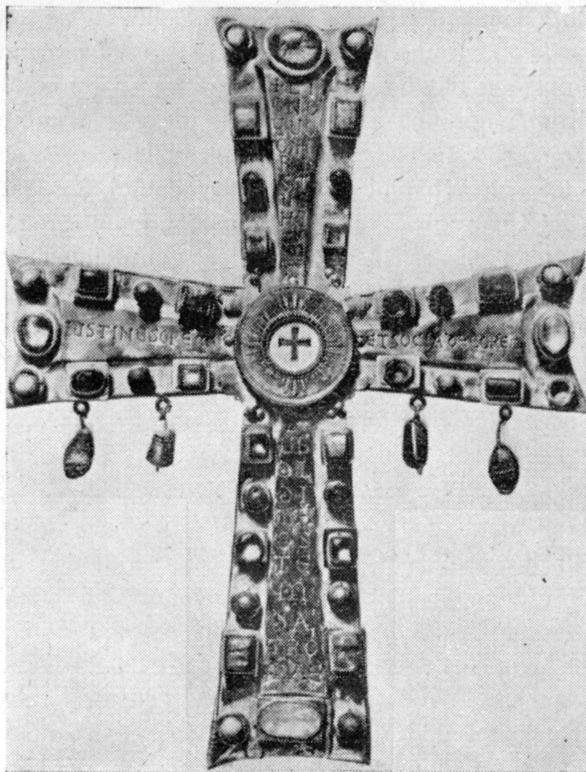

Marele Străjer pe șantierul muncii străjerești la Araci — Treiscaune

PUTERILE CUVÂNTULUI

de GRIGORE POPA

Meditația filosofică actuală, mai ales subt aspectul ei existențial și dialectic, inspirându-se firește din fântânile de apă pururea vie ale învățăturii creștine, acordă o atenție deosebită puterii revelatoare a cuvântului. Ea insistă cu predilecție asupra relației concrete dintre cuvânt și faptă, subliniind necesitatea unui acord riguros. Densitatea existențială a acestui acord sporește semnificațiile ambilor termeni ai relației. Dacă cel dintâi este oglinda inimii, deschizându-ne drumul iluminărilor interioare, fapta, care-i legitimează autoritatea suverană, este urmarea necesară a cuvântului. Mai mult chiar: cuvântul nu e revelator și nu este mărturia unei intimități robuste decât în momentul când presupune și pretinde, în mod imperios, fapta. Fiind încoronarea cuvântului, fapta este în acelaşi timp şi suprema lui legitimare.

Cruce bizantină

Această relație fundamentală pentru realizarea omului de stil nou, privită indeosebi la lumina meditației existențiale, se încarcă de semnificații ispititoare. De astă dată vom stărui asupra implicatelor de ordin metafizic ale cuvântului; vom încerca să-i desvăluim latențele edificatoare și să-i urmărim rezonanțele de ordin comunitar. In alți termeni, vom căuta să arătăm cum cuvântul, mulțumită puterilor sale metafizice și transfiguratoare, luminează existența, întreține ethosul personalității și promovează elanurile comunitare.

Inainte însă, ceva despre libertatea cuvântului. Extensiunea acestei libertăți atârnă de acoperirea în aur pe care i-o acordă puritatea inimii. Dar ce însemnează aceasta?

In primul rând, o desăvârșită transparență interioară. Aceasta însă nu se poate realiza fără conștiința limpede a nobleței existențiale, care nu este decât urmarea firească a consimțirii necondiționate la crucea propriului nostru destin. A-ți trăi destinul tău personal, inseamnă a recunoaște rosturile pentru care ești făcut, într'un cuvânt a crește sub steaua tutelară a vocației. Dar a împlini ceeace înțelegem noi prin puritatea inimii, care este în acelaș timp sfințenie și copilărie, în sensul evanghelic al termenilor, însemnează a nu voi decât un singur lucru: realizarea misiunii ce-o porți pe umeri. Această linie de sens unic al vieții dă și transparență, și noblețe, și densitate interioară exis-

tenţei. Ea, printr'o profundă conştiinţă a răspunderii şi a datoriei, fixează şi confiniile libertăţii. Deşi s'ar părea paradoxală, afirmaţia noastră nu conţine nimic echivoc. Nu poate trăi în mod concret libertatea decât insul cu o robustă conştiinţă a responsabilităţiii personale. Căci cea mai mare libertate izvoreşte din cea mai mare constrângere. Constrângerea, izvorâtă, la rândul ei, din consimţirea totală la misiunea ce-o purtăm în vinul sângelui. E vorba, prin urmare de o constrângere voluntară, acceptată spontan şi fără drept de apel. In acest sens, truda noastrea întru edificare şi desăvârşire, care ne cere eforturi şi privaţiuni, este insaşi libertatea noastră. Ori aspectul fundamental, am zice ontologic, al libertăţii acesta este. Căci libertatea în faţa semenilor noştri şi a transcendenţei nu este decât reverberaţiile libertăţii personale. Şi ca să revenim la ceeace ne interesează în mod deosebit acuma, libertatea cuvântului nu poate fi nici mai mare, nici mai mică decât libertatea personală.

Aşa fiind, prea puţini din turma cuvântătoarelor se pot numi liberi. Fiindcă nici desfrânaţii, cari nu cunosc nici o limită, nici iresponsabilii nu

Boris Caragea: Portretul soţiei

se pot numi liberi. Ei, neavând un centru de gravitaţiune existenţială, n'au nici densitatea interioară. care este însaşi măsura libertăţii noastre. Ca atare, înţărcaţi oarecum de privilegiile libertăţii, ei rămân sclavii capriciilor, robii poftelor şi reprezentanţii superfluităţii. Purtând în ei seminţele ratării, lor le sunt închise porţile comunicării libere şi deschise cu semenii. Retranşati în mutismul lor demonic, rup în mod arbitrar şi silnic relaţiile cu lumea. Aceasta însă, ca şi neputinţa lor de a trăi bucuria de a fi în toată plenitudinea ei, îşi are rădăcina într'o ruptură mai adâncă produsă în propria lor interioritate, pe urmele căreia răul în toată dramatica lui desfăşurare concretă, paralizează iniţiativele binelui. Dacă se poate vorbi totuşi în acest caz de libertatea cuvântului, aceasta nu este decât o libertate priponită, un fel de monolog fără ecouri şi rezonanţe.

Cu totul altfel se petrec lucrurile la persoanele libere şi deschise elanurile comunitare. Ajunge un semn, o clipire a ochiului, o tresărire a conştiinţei, ca să între în comunicare sporitoare unele cu altele. Comunicarea însă nu revelează decât un aspect al puterii cuvântului, cel social, intemeiat pe asemănare, număr şi coexistenţă. Nici *Eul,* nici *Tu-ul,* nici *Noi,* categoriile fundamentale ale schimbului sufletesc, nu ajung la plenitudinea existenţială în comunicare. Pentru aceasta, trebue ca participarea să fie mai intimă, întrepătrunderea să meargă până la identificarea aspiraţiilor, familiaritatea cu oamenii şi lumea să cuprindă maximum de vecinătate. In acest caz, comunicarea devine, prin transfigurare, comuniune. Natural, comuniunea presupune afinităţi comunitare, care duc la fraternitate spirituală, ceeace societatea, în înţelesul curent al termenului, nu poate creia. Cu alte cuvinte, în timp ce comunicarea se realizează şi realizează societatea, comuniunea, revelatoare de esenţe metafizice între persoane, este expresia luminoasă a comunităţii. La lumina acestor consideraţii, apar deosebit de semnificative următoarele cuvinte ale lui N. Berdiaeff: „Nostalgia comuniunii, a „familiarităţii", nostalgia unui suflet apropiat, a unei inimi surori, a unei adevărate răsfrângeri a eului într'alt eu, n'o poate potoli nicio societate. Orice societate este împărăţia Cesarului: comuniunea este împărăţia lui Dumuezeu. Nostalgia inerentă singurătăţii este o nostalgie a sufletului. Ieşirea din singurătate este ieşirea întru spirit. Ceeace face aşa de dureroasă realizarea comuniunii este faptul că persoanele reprezintă lumi diferite şi misterioase, care nu se ating şi nu se întredeschid decât parţial. Dar când intră în lumea spiritului, se scaldă în aceeaşi at-

H. Strâmbulescu: O întrebare la fântână

mosferă fraternă, care este împărăția lui Dumnezeu."

Din această consimțire comunitară, ce deschide larg porțile comuniunii, nasc puterile dialogului, care nu sunt decât puterile cuvântului în acțiune creatoare. Cu cât frățietatea spirituală este mai densă și mai intimă, cu atâta puterile dialogului sunt mai eficace. Binefăcătoarea lui acțiune devine edificatoare, ziditoare de inimă și cuget, numai când izvorește din libertate pioasă. In acest caz, persoanele, prin esențialitatea permanentă a eului lor, se deschid dialogului ca bobocii trandafirilor la lumina soarelui. Și prin acest soiu de dialog, comuniunea își începe lucrările ei ziditoare.

Istoria spiritului omenesc ne servește câteva exemple de asemenea dialoguri. Să dăm ascultare lui Martin Buber.

„Dar cât de legitim și de frumos este Eul așa de viu și de energic al lui Socrate! Este Eul dialogului infinit și atmosfera dialogului îl imprejmuia în suflul ei oriunde ar fi mers, chiar și înaintea judecătorilor, chiar și în ultimul ceas al închisorii. Acest Eu trăia în relație cu oamenii, relație întrupată în dialog. El credea în realitatea oamenilor și mergea spre ei. El trăia cu oamenii în plină realitate și această realitate nu-l părăsea niciodată. Nici chiar singurătatea sa nu poate fi numită abandonare; când oamenii tăceau în jurul lui, el își auzea Demonul spunându-i Tu.

„Ce sunet legal și frumos rostește Eul așa de bogat al lui Goethe! Este Eul unei intimități curate cu natura; ea i se predă și el îi vorbește fără încetare, ea îi descopere secretele, fără să-i trădeze misterul. El crede în ea, și spunând trandafirului: tu ești! el se întovărășește cu el în aceeași realitate. Iată de ce, când acest Eu reflectează asupra lui însuși, spiritul realului îi rămâne

Nicolae Brana: Sat din Ardeal

credincios, vederea soarelui rămâne ochiului fericit care-şi aminteşte de propria lui natură solară şi prietenia elementelor însoţeşte pe om până în liniştea morţii şi a devenirii.

„Şi dacă voim să împrumutăm de mai înainte o imagine imperiului relaţiei absolute, ce putere copleşitoare are Eul pronunţat de Isus şi ce legitimitate care atinge evidenţa! Căci este Eul relaţiei absolute, în care omul dă Tu-ului său numele de Tată, în aşa măsură că el însuşi nu mai este decât fiu şi nimic mai mult. Dacă mai zice încă Eu, el nu poate să spună mai mult decât Eul cuvântului fundamental-sacru, înălţat până la absolut. Dacă vreodată atinge totuşi izolarea, legătura este mai forte, şi din sânul acestei legături se adresează celorlalţi oameni. Zadarnic veţi căuta să reduceţi acest Eu la o putere care să acţioneze numai asupra ei înşişi, să reduceţi acest Tu la o realitate interioară, zadarnic veţi căuta să păgubiţi realul de realitatea lui, relaţia prezentă: Eu – Tu subsistă, şi fiecare poate zice Tu, şi el e atunci Eu: fiecare poate spune Tată, şi el e atunci Fiu; realitatea lor dublă rămâne."

Avem dreptul să ne întrebăm acuma, după ce am văzut factorii constitutivi ai dialogului, – care nu este decât expresia pură a puterilor cuvântului, – ce anume condiţii se cer pentru a începe un dialog.

Hotărât, în primul rând trebueşte creiată şi întreţinută, ca un strat de aer cald, atmosfera unei intimităti aproximative. Odată început, desvoltarea lui până la comuniune înlocueşte intimitatea aproximativă cu o intimitate consubstanţială, care susţine plenitudinea relaţiei. Dar pentruca relaţia să se stabilească, promovând cercurile existenţiale *eu-tu-noi,* trebue să aibă loc lansarea unei iniţiative. Iniţiativa, ca să fie roditoare, nu poate fi oricum, adică atârnă de cine o lansează şi către cine o lansează. Căci numai când lansarea este ontologic justificată, trezeşte în cel căruia i-a fost adresată rezonanţele cuvenite. In mod implicit, rezonanţele pe care o adevărată iniţiativă este în stare să le pricinuiască sunt date în însuşi actul, revelator de mari spontaneităţi comunitare, al lansării ei. Prin urmare, între actul lansării şi actul primirii unei iniţiative există o presimţită concordanţă. Potrivirea despre care vorbim ţine mai mult de harul intuiţiilor revelatoare decât de determinismul unor cauze inventate de raţiune.

Preludiul unui dialog de esenţă forte presupune totdeauna o situaţie fundamentală. situaţie care angajează profund de tot destinul nostru personal. Ori criteriul unor asemenea situaţii este sentimentul unei robuste certitudini interioare, care nu trebue confundat cu frenezia euforică, dar este vecin bun cu ceeace noi numim plenitudine spirituală.

Când certitudinea interioară este relativă sau lipseşte, lansarea iniţiativei este riscată, în sensul ratării sau al refuzului. Credem că această afirmaţie este valabilă pentru toate situaţiile fundamentale ale condiţiei umane, vrem să zicem a situaţiilor care angajează profund destinul personal: iubire, creaţie, moarte, vocaţie, mântuire.

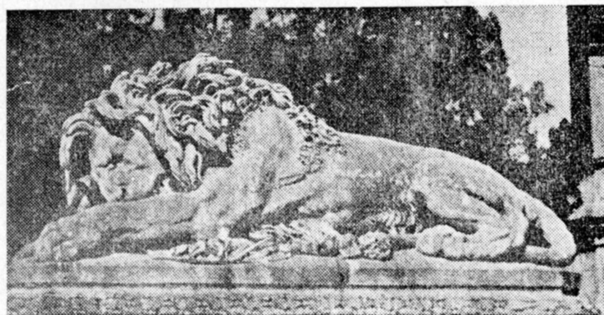
Natural, nu ne vom opri acuma asupra tuturor gamelor existenţiale, din care se hrănesc tot atâtea drame, pe care le deslănţuesc numitele situaţii. Menţionăm doar faptul, şi asta pentru a rămâne în cadrul strict al intenţiilor noastre prezente, că dialogul, încărcat de cifruri metafizice şi tâlcuri transcendente, nu se deschide decât în atmosfera învăluitoare a alianţei presimţite despre care pomeneam adineaori.

Ratarea sau refuzul iniţiativei, precum e foarte uşor de înţeles, înseamnează moartea dialogului.

Dimpotrivă, când înţelegerea presimţită ne inspiră sentimentul certitudinii interioare, dialogul înfloreşte în toată splendoarea lui; devine comuniune, punte de legătură între bucuriile pământului şi revelaţiile cerului.

In acest caz, iniţiativa ia înfăţişarea unui apel. Şi apelul pretinde un răspuns. Răspunsul, la rândul lui, înseamnă prezenţă. Potrivirea consubstanţială între apel şi răspuns este garantată de concordanţa presimţită, care întreţine raporturile de vecinătate intimă între purtătorii dialogului, între *eu-tu-noi.*

In plus, răspuns înseamnează participare, înfăptuire, realizare prin consimţire. Toate acestea duc în mod firesc la acţiuni concrete, la fapte. Concluzia: încoronarea dialogului este fapta, care izvoreşte din relaţia autentică dintre apel şi răspuns. Numai aceste fapte, care nu sunt decât confirmarea *in concreto* a gândului, străluminează existenţa, întreţin ethosul personalităţii şi promovează elanurile comunitare prin puterile ziditoare ale cuvântului.

DOMNIA SPIRITUALĂ A REGELUI NOSTRU

RESTAURAREA BRÂNCOVENISMULUI

de GRIGORIE T. MARCU

Măria Sa Mihai, Marele Voevod de Alba-Iulia

Datoriile unui cap încoronat sunt numeroase şi grele. El este obligat să trăiască pentru Ţara al cărei ispravnic vremelnic este, să se bucure de izbânzile ei şi să-i aline suferinţele, să-i dea siguranţa unui traiu liniştit şi prosper înlăuntru şi să-i sporească vaza înafară. Răsplata ostenelilor sale este direct proporţională cu acestea: recunoştinţă din partea supuşilor, iar din partea istoriei, laudă. Când face mai mult decât atât, îl aşteaptă dincolo de această viaţă laurii nemuririi.

Recunoaştem bucuros că sporul domniei unui rege este în funcţie de colaborarea pe care i-o oferă supuşii săi. Istoria cunoaşte destui capi încoronaţi, cari s'au făcut nemuritori printr'un singur talent: acela de a-şi fi ştiut alege sfetnicii geniali, cari să le poleiască domnia cu fapte mărețe. Dar aceeaşi istorie cunoaşte şi suverani de-aceia cari au făcut totul prin propriile lor puteri, cari au luat cele mai fericite iniţiative şi cari le-au realizat cu o voinţă de fier, voinţa omului genial care ştie să descifreze din cartea celor trecute vremi căile pe cari trebue să păşască voiniceşte pentruca să se descurce cu greutăţile viitoare. Majestatea Sa Regele Carol II, spre marea noastră bucurie, e unul dintre aceştia.

Au trecut nouă ani, ca nouă zile, decând prinţul nădejdilor noastre de mai bine s'a întors rege la ai săi. Ce vlăsie a găsit în Ţara care-L aştepta cu flori, nu mai spunem. Pasiunea criticistă prea a fost tăvălită de toţi nechemaţii, prin toate fiţuicile, ca să ne mai poată atrage. Destul că diregerea lipsurilor vieţii noastre de stat a necesitat considerabile cheltueli de energie şi vrere entuziastă. Suveranul nostru

Straja Ţării deprinde tineretul cu respectul faţă de cele sfinte, sădindu-le în suflet puterea credinţei

le-a cheltuit bucuros și din greu pe amândouă fiindcă le avea. *Faptele sale, poporul român le-a prins într'un cuvânt elocvent și cuprinzător:* restaurația. *La 8 Iunie ale fiecărui an, el prăznuește entuziast nu numai întoarcerea conducătorului său firesc, ci și restaurarea vremurilor bune la cari neamul acesta de oameni cumsecade avea dreptul.*

Subliniam în articolul din luna trecută una din realizările Majestății Sale Regelui Carol II. I-am zis „mândra noastră armată". Nu-i unica? Nu-i cea mai vrednică de laudă. Intreținerea unei armate puternice este un comandament de sub puterea căruia nu se poate sustrage nici un șef de stat, chiar când o Ligă a Națiunilor discută statornicirea păcii eterne pe pământ. Evenimentele internaționale din ultimii ani, au evidențiat cu o dramatică violență acest adevăr. Ca atare, nu cu acest merit va întra Suveranul nostru în istorie. Nu? Ci cu altceva.

Prins între interminabilele certe de partide dinlăuntru și între zânganitul de arme dinafară, temperând zelul destrăbălat al celor dintâi și pregătindu-ne ca să înfruntăm senini și încrezători ecoul celorlalte, Majestatea Sa Regele Carol II și-a făcut totuși destul răgaz ca să promoveze o renaștere culturală a României de proporții grandioase. Domnia Lui a reabilitat spiritul creator al neamului și a dat putință inspirației pure să se manifesteze și să se valorifice.

O conștiință clară zace la temelia acestui triumf al spiritului: „Vreau să fiu un Brâncoveanu al culturii românești?" — a spus oarecând Suveranul. Și și-a onorat cuvântul, cu un cavalerism împărătesc. Brâncovenismul trăiește și rodește aievea. „Fundațiile Culturale Regale" lansează mereu alte și alte talente proaspete, cari dacă n'ar fi avut norocul să dee peste sprijinul regal, s'ar fi prăpădit în descurajare și sărăcie. De câte ori pun mâna pe vreuna din noutățile regeștei edituri, îmi rememorez involutar mențiunea pe care o poartă tipăriturile vremilor brâncovenești: „cu cheltuiala dumnealului Constantin V. V..."

Marea faptă a binecredinciosului și iubitorului de cultură Voevod Constantin Brâncoveanu, a fost tipărirea pentru prima dată în românește a întregei Biblii. Majestatea Sa Regele Carol II a repetat voevodalul gest, dându-ne Biblia care-i poartă numele, cu prilejul împlinirii unui pătrar de mileniu dela apariția traducerii brâncovenești (1688-1938) și încununând astfel opera literară a Fundațiilor Culturale Regale cu Cartea Cărților. *Evenimentul acesta este cu atât mai semnificativ cu cât se știe că neamul nostru a respirat întotdeauna duh evanghelic, s'a menținut prin puterea lui de viață dătătoare și suflarea lui e singura chezășie a propășirii noastre viitoare.*

In pragul celei de-a noua prăznuiri a Restaurației, Suveranul nostru a mai așezat o piatră în edificiul cultural pe care-l clădește cu atâta spor. Scriitorii români au fost dăruiți cu o „casă" a lor, care le asigură un traiu mai omenesc și bătrânețe scutite de nevoi. E vorba de scriitorii veritabili, nu de cârpacii scrisului. Aceștia n'au îndurat lipsuri niciodată. Totdeauna au găsit un magnat al presei venale care-i lua bucuros în solda lui. Asta în vreme ce talentele veritabile șomau, fiindcă nu voiau să-și târguiască conștiința la taraba nimănui.

Prevăd zile mari pentru peana românească. Dacă ea n'o să aibă totdeauna pijama de mătase și mașină la scară, cel puțin de-acum încolo n'o s'o mai vedem rătăcind flămândă și jerpelită prin parcuri și cafenele.

E meritul Suveranului, care a deșteptat la o viață nouă vremurile brâncovenești. Ii facem smerita urare, acum în pragul prăznuirii Restaurației, de-a nu-și vedea opera pocită de „furii" cari n'au nimic din plămada sufletului românesc.

Bisericuța de pe deal

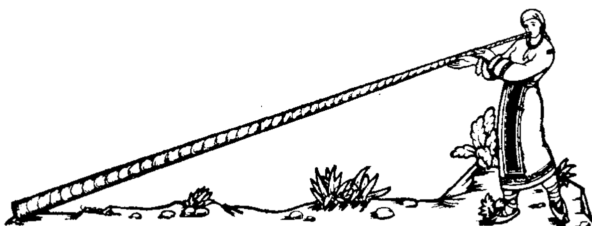
de I. V. SPIRIDON

Bătrân altar cu tencuială sfântă
Din lacrima și sângele credinții,
În jurul lui ni s'au sfârșit părinții
Cu carnea lor, dar nu și legea frântă.

În juru-i și-astăzi când păcatul dinții
În noi adânc și lacom și-i împlântă,
Din strane, învăluitor, ne cântă,
Ca un balsam, aghiasma pocăinții.

Și-acuma, când cu geana 'nrourată
Ne îndreptăm privirile spre coastă
Și când urcăm cu inima 'ncărcată

De rod păgân, biserica, pe creastă,
Ne pare-o mână blândă care-arată
C'un deget către ceruri: ținta noastră.

STÂLPII CREȘTINĂTĂȚII

Sf. Apostoli Petru și Pavel

de Pr. *ION GORON*

Leowendhal: Afiș

„Mergând, învățați toate neamurile, botezându-i în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Invățându-i să păzească toate câte v'am poruncit vouă" (Matei 28, 19, 20). Acest îndemn l'a adresat Mântuitorul sfinților săi apostoli în preajma înălțării Lui la cer. Era cea din urmă dorință; era porunca, a cărei importanță a ținut să o sublinieze cu duioșia clipei de despărțire. Ea – propovăduirea – trebuia să rămână rațiunea de a fi a Apostolilor, lucrul lor cel de toate zilele, grija lor din fiecare clipă a vieții.

Pentru binele nostru, pentru binele copiilor noștrii și al tuturor celor ce ii iubim, pentru binele omenirii întregi, vestirea învățăturilor lui Hristos e o datorie elementară, pe care e dator să o îndeplinească fiecare om, care s'a învrednicit să le cunoască. Incă la inceputul propovăduirii Lui, Mântuitorul ne-a poruncit: nimeni să nu pună lumina sub obroc, ci în sfeșnic. Și la obșteasca judecată dreptul Judecător ne va întâmpina cu grelele cuvinte: întru cât m'ați mărturisit pe mine în fața oamenilor, vă voi mărturisi și eu pe voi în fața Tatălui meu din ceruri. In lumea aceasta și în lumea viitoare vai de cel ce fuge dela datoria de a-L vesti pe Hristos cu cuvântul și cu fapta.

Dela cine am putea învăța noi felul, cum trebue să ne îndeplinim datoria de a-L vesti pe Hristos cu cuvântul și cu fapta, dacă nu dela Apostoli? Dela cine dintre Apostoli, dacă nu dela sfinții Apostoli Petru și Pavel? Mai mare râvnă pentru Hristos decât a lor n'a cunoscut lumea. Istoria nu cunoaște eroi, cari să fi adus omenirii un mai mare serviciu, un mai mare bine decât ei, prin râvna lor pentru Hristos. Mai presus decât toate faptele vitejești, mai presus decât toate operele de gândire și de artă, mai presus decât toate realizările politice, decât toate împărățiile, decât toate descoperirile tehnicei și ale științei, neasemănat mai presus decât toate aceste în valoare, stă cetatea creștinătății, Biserica dreptmăritoare a lui Hristos, ocrotitoarea oamenilor și a muncii lor, la ridicarea căreia au lucrat ei cu atâta râvnă și cu atâta pricepere. Ea e zidită pe temelia de peatră a mărturisirii lui Petru: „Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu" și gândirea lui Pavel îi constitue acoperișul falnic și rezistent.

Pe acești doi sf. Apostoli, Petru și Pavel, mai mari între creștini, fiindcă au știut să fie tuturor slugă, mitropolitul de pioasă amintire, Antim Ivireanul, îi aseamănă cu soarele și luna, cele două corpuri cerești, cari luminează lumea. Intr'adevăr

Sf. Paul (Catedrala din Reims)

ei sunt „lumina lumii“ soare și lună pe cerul vieții duhovnicești a oamenilor.

Și întocmai după cum cele două corpuri cerești, soarele și luna, se complectează unul pe altul, făcând mai desăvârșită frumsețea bolții cerești și mai deplină desfătarea oamenilor, mai mare folosul lor, astfel complectează opera sf. Apostol Pavel pe aceia a sf. Apostol Petru, ca folosul sufletesc al creștinilor să fie cât mai deplin, comoara învățăturilor creștine cât mai bogată, cât mai variată, cât mai strălucită.

Așa a vrut dumnezeescul Mântuitor, ca din sămânța de muștar al învățăturilor Lui, cari încap pe câteva pagini de Evanghelie, prin moartea de răscumpărare, prin biruitoarea Inviere și prin Darul Duhului sfânt, să crească copacul uriaș al Bisericei creștine, care să adăpostească progresul și binele tuturor neamurilor. Tânăr și bătrân, bogat și sărac, învățat și om simplu, puternic și slab, îndrăzneț și sfios, isteț și neajutorat, tot felul de oameni, între ori ce împrejurări ale vieții, pot săși găsească hrana și haina sufletului în Biserică.

Fără îndoială, Biserica e un dar al lui Dumnezeu. Dar e și rodul ostenelelor și îndrăznelii sfinților Apostoli, dintre cari cei dintâiu au fost — în osteneli și îndrăzneală — sf. Apostoli Petru și Pavel.

Aceste osteneli, această îndrăzneală, această râvnă pentru Hristos i-a unit. Căci au fost purtătorii diferitor daruri. Petru, împreună cu fratele lui, Andrei, a fost cel dintâiu chemat; Apostolul Pavel a fost chemat cel din urmă. Petru a fost un simplu pescar; Pavel a fost cel mai învățat om al timpului. Petru a avut o origine modestă; Pavel a fost neam de fariseu și cetățean roman. In slujba lui Hristos apostolul Petru nu putea pune decât un suflet cinstit și râvna pentru strămoșeștile obiceiuri; apostolul Pavel cea mai desăvârșită dialectică. Judecata simplă a Apostolului Petru aprecia Legea; Apostolul Pavel, cunoscător a ceiace poate face omul prin puterile lui, preamărea Harul. Apostolul Petru putea da lumei o nouă credință; Apostolul Pavel pe această credință a zidit o învățătură practică bună pentru toate timpurile. Prin credință Apostolul Petru a fost cel mai mare revoluționar al lumei; tot prin credință, Apostolul Pavel a salvat pe seama omenirii formele firești ale vieții sociale.

Iubindu-l pe Hristos au devenit cei mai mari binefăcători ai omeniri. Și când au biruit lumea, asigurând stăpânirea lui Hristos peste destinele ei, s’au încununat cu cununa de martiri în capitala lumei de atunci, în Roma, în zilele împăratului Nero, la 29 Iunie al anului 67.

Cinstindu-i în ziua morții lor, cinstim vieața pusă în slujba lui Hristos, recunoscând, că aceasta e cea mai frumoasă întrebuințare a ei. Și stăruitoarea noastră rugăciune cere Tatălui ceresc, să ne umple sufletele, ca pe ale lor, de râvnă pentru Hristos. Aceasta râvnă ne va da, în clipe de șovăială, lacrămi de pocăință, ca Apostolului Petru în curtea arhiereului și viziune cerească la marile cotituri ale vieții, ca Apostolul Pavel pe drumul Damascului. Râvna pentru Hristos ca o stea călăuzitoare ne va conduce printre greutățile vieții spre desăvârșire în duh și adevăr.

8 IUNIE

SĂRBĂTOAREA STRĂJERILOR

de G. L. MUNTEANU

Ziua de 8 Iunie e sărbătoarea s t r ă j e r i l o r. Alături de 10 Mai stă pe primul plan al sărbătorilor sufletului românesc.

Precum 10 Mai, sinteză a eroismului național încununat de roadele independenței, regalității și integrității țării Române, omagiază strădaniile trecutului simbolizate în personalitatea alor doi mari regi – la fel 8 Iunie, sinteză a pregătirii generației de mâne într’un spirit de disciplină și înaltă factură morală și națională, omagiază strădințele prezentului, inspirate și puternic dirijate de Maestatea Sa Regele Carol II, Marele străjer.

Două sărbători cu rădăcini atât de adânc înfipte în sufletul neamului, pe cât de important este trecutul în prezentul României.

Trecutul de care suntem mândrii, fiindcă este temeiul, care justifică drepturile noastre naționale, rămâne totuși slovă moartă, aureolă fără valoare, dacă prezentul nu continuă să clădească pe linia începută. Un neam se afirmă în cadrul progresului universal, prin contribuția neîntretuptă a generațiilor prin cari viază. Intreruperea acestei linii prin pasivitatea unei generații, față de îndatoririle ei prezente și viitoare, înseamnă decadență, înseamnă întunecarea trecutului și compromiterea viitorului.

Precum într’un individ trăesc părinții, moșii și strămoșii, alături de fii și nepoți; o verigă care leagă lanțul unității de viață spre progres; la fel într’o generație trăește trecutul și viitorul. Este responzabilă de moștenirea trecutului și de afirmarea în viitor.

Sănătate!

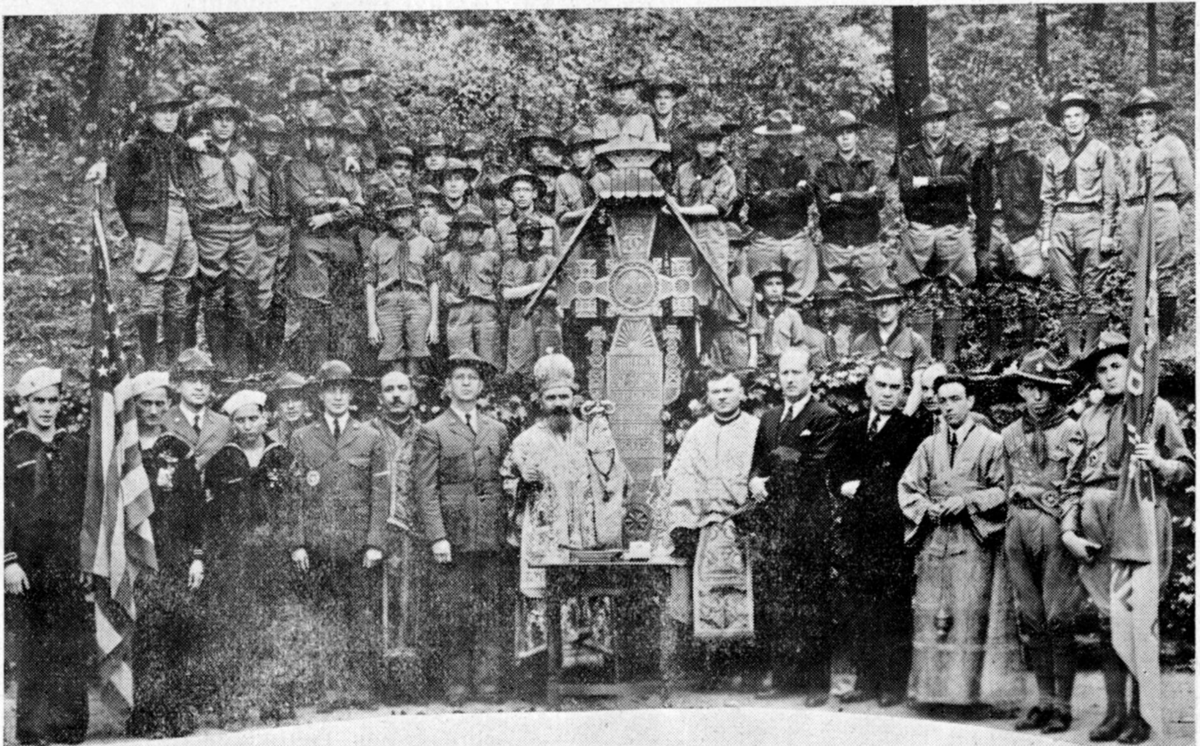
Drepturile noastre consfinţite prin faptele eroice ale trecutului, sunt viabile câtă vreme le ştim afirma prin contribuţia prezantului. Această lege firească are o deosebită valoare azi, când anumite state îşi fac un titlu de drept din posibilităţile lor de expansiune.

Au plătit scump naţiunile, cari obosite de zvârcolirile vieţii într'un moment dat şi-au permis un răstimp de odihnă, răzimându-se pe gloria trecutului. Timpul pierdut au fost silite să-l răscumpere cu jertfe îndoite. Nerespectarea amintitei legi azi poate pune o naţiune la cele mai grele încercări.

De aceea problema afirmării drepturilor naţionale, nu atât pe temeiuri istorice, cât prin promovarea puterii de acţiune şi resistenţă naţională, prin pregătirea tineretului într'un spirit de disciplină şi conlucrare naţională, este o categorică poruncă a vremii.

Sub acest aspect privită ziua de 8 Iunie, ca simbol al străduinţelor româneşti prezente, ne apare ca un corelat necesar al zilei de 10 Mai, având o valoare naţională neasemănat mai mare. Ea ne chiamă la realitatea unei vieţi de muncă constructivă, de consolidare a poziţiilor cucerite. 10 Mai e trecutul instructiv, de educaţie naţională; 8 Iunie este poruncă de acţiune. Prima a devenit zi de prăznuire prin jertfa părinţilor, a doua este o mărime în curs de făurire prin propria noastră jertfă.

An de an ziua marei prăznuiri trebue să marcheze câte o nouă etapă evolutivă pe linia aspiraţiilor naţionale.

Şi tineretul nostru din America este povăţuit şi crescut întru cinstirea creştineştilor noastre datini.
P. S. Sa Episcopul Policarp sfinţeşte o troiţă ridicată de tineretul străjeresc al unei colonii române din U. S. A.

A luat ființă din gândul Regelui țării, de a da neamului căruia și-a închinat toate puterile de muncă, liniștea, tăria și prosperitatea ce o merită; de a da țării hărăzite lui de Dumnezeu spre conducere, loc de cinste în mijlocul țărilor civilizate. Cu agerimea celui mai iscusit om de stat, cu un incomparabil spirit de pătrundere a vieții internaționale, dintr'un adânc sentiment de grije și dragoste de neam, la timpul suprem din marea mulțime de probleme ale statului modern, Regele a pus pe primul plan problema pregătirii sufletești a națiunii pentru zilele de mâne. In mijlocul frământărilor politice, sămănătoare de disordini, de neîncredere față de viitor, de practici imorale și antinaționale, cu regeasca-i autoritate s'a adresat tineretului, chemându-l la o viață nouă, rupându-l de sub influința unui prezent sufocant și nărăvit în rele. Tineretul a răspuns grupându-se sub steagul nouei chemări. Străjeria se organizează și consolidează, canalizând forțele vii ale tineretului în direcția realizării gândului regal: un tineret ordonat, activ în pregătirea lui pentru ziua de mâne, cu dragoste de credință strămoșească, de neam și rege, un tineret gata de jertfă. Sub augusta oblăduire a Suveranului, instituția crește și dă roade.

I-a urmat din acelaș gând regal, organizarea națiunii prin noua constituție și Frontul renașterii naționale. O uriașe chemare la muncă comună într'o înțeleaptă coordonare a tuturor puterilor naționale constructive. Țara renaște văzând cu ochii. A trecut cu succes o primă încercare a solidarității ei: Intr'un suflet, într'o voință a înfruntat cea mai puternică amenințare de peste hotare dela războiu încoace.

Ritmul vieții noui din România, vieața de care toată suflarea românească leagă nădejdea unui viitor de tărie și progres, este opera M. S. Regelui Carol al II-lea. Deaceea nimic mai firesc, decât ca ziua în care prin voința lui Dumnezeu și a națiunii a luat frânele conducerei, să simbolizeze însași opera lui constructivă așezată pe temeiul tradiției strămoșești. Devine astfel 8 Iunie, sărbătoarea națiunii române, care reînvie spre o nouă vieață.

Gândul tuturor românilor în această zi, cuvine să se îndrepte spre marele lor rege; lui să-i aducă prinos de recunoștință hotărârea de a-i urma cu credință. In ruga copiilor să se amestece și ruga celor mari, ca Tatăl ceresc să miluească România, întărind și luând sub scutul său pe Regele ei.

Rânduri pentru casa mea

de Pr. TEODOR CICEU

Casa mea cu drag visată,
Până ce ți-am dat ființă
Tinerețea mea curată
Ți-am jertfit-o cu credință.

Cuibul visurilor mele,
Mai frumos ca tine nu-i
Nici în lună nici în stele,
Nici în țara nimănui.

Zi de zi iubirea-ți crește
Casă mică din vălcele:
Ce frumos te 'mpodobește
Zâna visurilor mele!

Peste pragul tău vre-odată
N'a trecut vicleana ură:
Tu ești casă fermecată
Cu miresme din Scriptură.

Casa mea de visuri plină,
Rod al dorului de bine,
Azi ești toată o lumină
Și-i atâta pace 'n tine...

Gândurile mele sfinte
Toată dragostea ți-o cântă,
Iară sufletu-mi fierbinte
Astăzi bine-te-cuvântă.

Primăvară

Mamei mele

de G. AL. ORIȚĂ

Pornesc năboiu din veșnicia vieții
Gâlgâitoare seve peste taina firii
Și au sburat din muguri trandafirii
Să verse 'n vânt aroma tinereții...

I-atât de plină zarea de lumini,
Că 'ncinge tot văzduhul în grilaje
Și spânzură volute de miraje
În zarzării și merii din grădini!

Se scoală din zăbavă bătătura,
Tăria în adâncuri forfotește,
Iar soarele în câmpuri iezuește
Spre-a încolți din must semănătura.

Din leat urzește greu chilim secara
Și din clăbucii pânzelor de aburi
Căldura cerne vătuite jgheaburi
Să curgă peste holde primăvara...

IN LUPTA VIEŢII

de L. BOLOGA

Tot mămica e cea mai bună tovarăşe de joacă

Toiu de vară. In mijlocul curţii cei trei frăţiori îmbrăcaţi uşurel şi desculţi au părăsit jocul liniştit de lângă movila de nisip şi au luat-o la goană unul după altul. Prevenirile mamei, să lase mai încet că se pot lovi, au apucat pe aripile vântului înainte de a ajunge la urechile lor. Fugeau nebunatici când într'o parte, când în alta. Micile obstacole, pietre, lemne şi altele răvăşite în toate părţile parcă anume, ca să pună la încercare sprinteneala fugarilor, erau sărite sau ocolite după cum le venea la îndemână. O bubuitură surdă şi un gemet înfundat au pironit pe loc pe cei mari.

— Ce-ai făcut?! Ai spart piatra!

Era glasul mamei adresat celui mai mic, care, în graba lui de a se ţine după cei mari, n'a mai luat în seamă drumul picioarelor şi lovindu-se de un colţ de piatră s'a dus în brânci. Acum se ridicase şi-şi plimba privirile năucit dela piatră la degetul dela picior sub a cărui unghie se ivise o mare picătură de sânge. Durerea ridicase stăvilarul lacrămilor şi două şiroaie năpădiseră dealungul obrajilor. Printre ele i se părea că piatra e spartă în adevăr. Schiopătând s'a tras spre fântână, s'a scuturat de nisip, şi-a spălat mâinile, degetul rănit, apoi s'a aşezat jos ţinându-se cu o mână de deget şi cu cealaltă ştergându-şi lacrimile. Jocul celorlalţi însă, de astădată mai domol, l-a făcut să uite necazul şi cât într'un picior, cât în două s'a pomenit din nou lângă ei, reluându-şi locul în tovărăşia lor.

A mai trăit şi altădată păţanii asemănătoare. La început teama să nu fi făcut un rău mai mare altcuiva prin neatenţia sa, mai târziu obişnuinţa cu âstfel de „lovituri ale sorţii" i-au împrumutat puterea de rezistenţă şi stăpânirea de sine, care l-au ajutat să treacă mai uşor peste durerile ce i s'au ivit în cale. Gândul că „a spart piatra" l-a învăţat că viaţa îi poate rezerva dureri şi mai mari decât cele ce se ivesc într'un moment oarecare şi deci că nu cea prezentă e cea mai insuportabilă.

De sigur atitudinea mamei n'a scontat scopuri atât de îndepărtate. S'a gândit doar să atragă atenţia copilului în altă parte şi să-i deştepte un element de teamă, care să contrabalanseze durerea momentului şi prin ea plânsul imposibil de oprit, dacă ar fi luat o atitudine compătimitoare. Şi i-a reuşit aceasta prin o simplă sugestie, vădită prin tonul şi mimica feţei.

Nu mă gândesc, că din orice copil trebue să facem necondiţionat un Spartan, chiar dacă

Primăvară

predispozițiile lui native sunt de altă natură. Insă să nu pierdem din vedere urmările dezastruoase atât pentru familie și societate cât și pentru individ, care pot lua naștere din o grijă rău înțeleasă față de copil. Ea poate da naștere la două categorii de inadaptabili: una a tiranilor, care terorizează sub diferite forme și cu variate mijloace pe cei din jur, pentruca să li se satisfacă capriciile momentului – și aceasta atât în familie cât și în viața socială de mai târziu – și a doua a fricoșilor, a stângacilor, care nu-și găsesc locul nicăeri, nu au curajul să ia o inițiativă de capul lor, deși pot fi capabili de planurile cele mai reale, se simt nenorociți dacă nu au totdeauna pe cineva lângă ei, care să-i îmbărbăteze, să-i pornească la lucru. Aceștia din urmă alcătuesc ceata visătorilor, a firilor închise predispuse spre schizofrenie.

Viața este o luptă și în ea iese biruitor cel ce pe lângă stăruință și curaj mai posedă o bună doză de răbdare și stăpânire de sine. Și cu acestea trebue să se deprindă omul cât mai de timpuriu, dacă nu vrea să fie strivit de durerile, ce i le poate aduce ceasul cel rău.

Durerile copilului sunt fizice și fiziologice în cea mai mare parte a lor. Pe măsură ce crește, ele se complică cu cele psihice, care de multe ori nu găsesc comparație în lumea fizică în ce privește intensitatea și durata. Și unele și altele se pot stăpâni dacă nu înlătura chiar, prin atitudinea sufletească, pe care suntem obișnuiți să o luăm față de ele; căci a ști răbda și a te ști stăpâni nu e numai chestiune de temperament, cum se crede, nici numai de rațiune, a cărei putere poate avea o influență oarecare la adulți ci mai ales de obișnuință.

In viața copilului atenția și emoțiile sunt elementele psihice la care putem apela pentru a-i creia obișnuința răbdării și stăpânirii de sine. Experiența empirică a învățat pe toți aceia, care au avut de aface cu copii mici de exemplu, că pentru a le potoli plânsul e bine să li se arate o jucărie sau altceva, dacă nu li se poate satisface imediat și direct dorința, care l-a provocat. Rostul acestei măsuri nu e altul decât acela de a concentra viața sufletească în altă parte decât asupra motivului determinant al stării prezente. Și această metodă reușește foarte bine de cele mai multe ori, pentrucă atenția copilului este dominantă mai mult de impresiunile externe și fluctuiază după cum una sau alta e mai puternică. Dacă deodată cu această concentrare reușim să deșteptăm o altă categorie de emoții mai puternice decât cea prezentă, aceasta pierde din intensitate. – Și ceeace e valabil pentru cei mici de tot se poate aplica cu foarte multe șanse de reușită și la copiii mai mărișori. – Se mai adaogă aici apoi al treilea element psihic, obișnuința; pățanii asemănătoare cu rezultate similare se asociază intim și se condiționează în ordinea legăturii lor.

Pe lângă factorii aceștia de natură internă nu trebue să pierdem din vedere pe cei de natură externă, ocaziile. Acestea nu e nevoie să fie căutate sau inventate. Jocul, care se identifică cu însași viața copilului i le oferă cu mână largă. Adultului îi revine doar modestul rol de a nu se amesteca în acest joc cu o atitudine necondiționat protectoare și în toate pe deplin inițiatoare. Cine vrea să se joace cu copii să se lase antrenat și dirijat de aceștia. E mijlocul prin care le insuflăm curaj în intreprinderile lor și-i învățăm să se descurce singuri în orice împrejurare pe care i-ar aduce-o soarta în cale. In același timp li se exercitează răbdarea și stăpânirea de sine, aceste două trăsături de caracter atât de necesare în lupta vieții.

Dimitriu Nicolaide: Fără lucru

Pentru steagul blăstemat

de S. TAMBA (1919)

Ce erai în paisprăzece,
Înainte de-a te trece
Neamțu 'n „Marșbatalion“,
Măi vecine-al lui Ion?!...

Te pierdeau din ochi în sat
Fetele de măritat.
Ori și care cu mândrie
Ar fi pus ciupag la iie
Ca să fie-a ta soție.

Nici flăcău nu se găsia
Ție-alăturea să-ți stea:
Fie 'n câmp – la plug, la coasă –
Ori la joc, la treabă-acasă.
Soare părinților tăi,
Prapur celorlalți flăcăi!

Dar și ție ți-a fost dat,
Pentru steagul blăstemat,
Mila astăzi s'o stârnești
Cu cârjile 'mpărătești
Și cu banul aninat
De surtucu-ți destrămat;
Să te vezi olog și chior
Tu, mândreță de fecior;
Să ajungi din om, neom...
Hei, măi Ghiuț al lui Ion!

SATUL MEU

de ION MATEIU

Imi amintesc de tine
Bătrân sat din vale,
Mereu mă cearcă dorul
De dealurile tale.

De vii și de pădure
Mereu mi-aduc aminte;
De crâng și de grădină,
De cruci și de morminte. –

De nopți cu lună plină
Și de tălăngi de oi...
De Iuănaș ciobanul,
De cântec din cimpoi. –

...Un dor nebun mă poartă
Pe drumuri înapoi. –
Și tulnicul mă strigă
Să mă întorc la voi. –

S'ascult cu mama seara
Cum latră câinii 'n sat...
Cum cântă 'n șezătoare
Feciorii de nsurat. –

Și să mă duc cu dânsa
De mână, la vecernii...
Și 'n nopțile de trastii
Cu frații mei la denii.

S'ascult pe popa Aldea
Cum își tomnește glasul,
Să cânte polileul,
Sfetilna și vosglasul. –

– Dumineca, la horă,
Să merg și eu cu leatul,
Să spun și eu descânteci
De să se mire satul. –

...Dar sunt departe astăzi...
Și doruri port în gând –
Mă culc cu lacrimi seara
Ca să mă scol plângând.

ELEGIE

de CONST. GORAN

Iar primăvară, flori și soare
Și trandafiri și ciripit:
Ca rana, gândul greu mă doare,
De ce sunt flori îmbătătoare
Când toate curg în asfințit?...

Mă uit la flori, la rândunele
Mireasmă dulce, vrajă, sbor;
Dar mâine vor pleca și ele
Cu toate visurile mele
Spre țărmul unde toate mor...

Drapele negre cine pune
La poarta dorului meu sfânt?
Spre cer aripi de rugăciune
Aș vrea, – că moartea mă răpune
Și vreau să uit azi de mormânt...

DOI SAVANȚI CREȘTINI

G. Țițeica și G. G. Longinescu

de A. C.

S'au stins, la scurt timp unul după altul, doi români mari, două făclii ale științei românești: G. Țițeica *și* G. G. Longinescu, *ambii profesori de științe la Universitatea din București. De numele lor va fi vesnic legată faima matematicei și a chimiei românești, faimă pe care au trecut-o de mult peste hotare. Doi savanți care, deși de specialități diferite, au găsit totuși un domeniu de muncă în comun, domeniu, poate, mai important decât al științei însăși: „au făcut știință românească pentru neamul românesc", au întemeiat școală, curent de gândire românească, au innobilat și au însuflețit știința adaptând-o realităților românești.*

Mai mult decât atât: au lăsat să reiasă din exemplul vieții și muncii lor *o tendință educativă pentru neamul nostru tânăr; iată de ce ei vor fi trecuți printre educatorii cei mai de frunte ai Românilor. Sub acest aspect suntem în special datori să privim pe Țițeica și Longinescu. Nu s'au mărginit la cercetările de specialitate în laboratoarele lor, nu s'au mulțumit nici să-și facă lecțiile la universitate cu o competență și o căldură sufletească ce vor rămâne mult timp în amintirea celor ce i-au ascultat, ci și-au socotit o datorie sfântă să pășească dincolo de pereții Universității, să se adreseze direct Neamului. Au întemeiat împreună, acum 28 ani, revista* Natura, *la care au lucrat până în ziua lor din urmă și au scris sau cuvântat de nenumărate ori despre frumusețile științei, despre știința românească și mai ales despre valoarea educativă a științelor.*

Din știință se pot învăța atâtea virtuți: iubirea de adevăr, de dreptate, cinstea, abnegația, dragostea de muncă, modestia, răbdarea și mai presus de toate iubirea de Dumnezeu. Cei doi savanți au arătat, prin viața și fapta lor de fiecare zi, cât de mult s'au pătruns ei de aceste adevăruri. (Dacă cu G. Țițeica soarta a fost mai darnică, pe G. G. Longinescu l-a încercat în mod foarte crunt: cu mulți ani în urmă își pierduse vederea, ceeace nu l-a împiedecat să-și țină regulat cursurile, să-și trimită articolele la reviste, să vorbească la Radio și să-și preamărească neamul și pe Dumnezeu!)

Nici când nu se va vorbi prea mult despre aceste calități, atât de rare la om și la român! Din păcate uitarea amenință să se aștearnă prea de vreme asupra lor. Publicistica românească a elogiat pe cei doi savanți prin... indiferență și neglijare. E un trist fenomen al zilelor noastre!

„Viața Ilustrată", care e o revistă de familie, nu poate trece cu vederea însemnătatea educativă a vieții celor doi români, mai cu seamă pentrucă ei au fost dintre tot mai rarii oameni mari, care au socotit familia drept o instituție sfântă și au cinstit-o ca atare.

Când preocuparea științifică nu numai că nu împiedecă pe savant, dar îl conduce ea însăși în sus spre aflarea și cinstirea lui Dumnezeu, iar pe pământ îl face să descopere, să trăiască și să propovăduiască înalte virtuți creștinești, atunci — de-abia — se poate afirma că știința și-a atins cea mai înaltă culme și a realizat o misiune. E ceeace au făcut și ne lasă ca exemplu, savanții români: Țițeica și Longinescu.

Lăsăm să urmeze două articole ale celor doi savanți creștini.

Știința și arta

de † G. ȚIȚEICA

Dela înălțimea senină de unde isvorăște și știința și arta, ele păstrează calitatea comună a sincerității cristaline. In viața de toate zilele, în luptele politice sau în afacerile comerciale, unde se amestecă pasiunile cu interesele materiale, sinceritatea e adesea lăsată la o parte ca nepotrivită, sau e socotită ca o naivitate care nu e la locul ei. Cei mai mari oameni de stat s'au servit uneori

† G. Țițeica

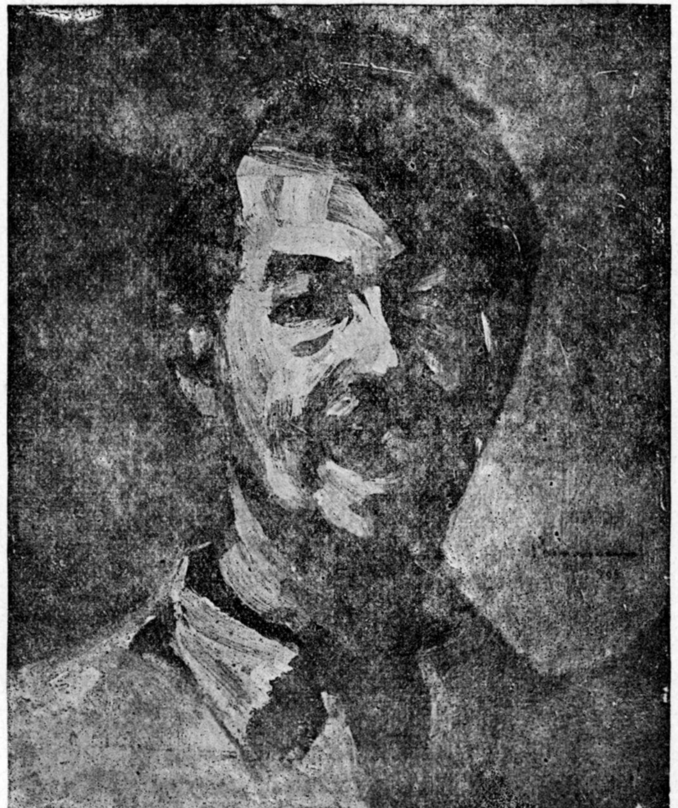

Mac Constantinescu: Desen

de nesinceritate sau de adevăr travestit ca de o armă de luptă permisă pentru interesele superioare ale naţiunii lor. „Raţiunea de stat" a fost din timpurile cele mai vechi şi până astăzi cetăţuia în care se adăposteau, la nevoie, diplomaţii în lipsa lor de sinceritate. In schimb nu se poate concepe Ştiinţa şi Arta fără deplină sinceritate. Nu ne putem închipui pe omul de ştiinţă sau pe artist strecurând în pregătirea lucrărilor de ştiinţă sau în plămădirea operelor de artă minciuna, şmecheria şi abilităţile mărunte pe care le tolerăm în vieaţa socială.

E adevărat că în artă sinceritatea e mai omenească, mai caldă şi mai îmbietoare spre avânt; pe când în ştiinţă sinceritatea e severă, aspră, dar aspră ca diamantul care sgârie sticla, dar lasă să treacă raza curată de lumină, care prin reflectare devine mai bogată, mai frumoasă şi mai strălucitoare. Din cauza acestei sincerităţi totale ştiinţa şi arta s'au bucurat totdeauna de admiraţie şi de respect special, iar oamenii de ştiinţă şi artiştii de prestigiu deosebit. E destul să amintesc, la întâmplare, câteva nume pomenite cu respect din vremea lor şi până astăzi: Newton, Laplace, Pasteur, Rubens, Beethoven, Rodin. Din aceeaş sinceritate rezultă valoarea socială şi educativă a Ştiinţei şi Artei. Cea dintâiu înalţă spiritul omenesc pe culmi din ce în ce mai înalte, cealaltă îmbogăţeşte sufletul omenesc cu armonii noi. Şi una şi alta permit o înţelegere mai largă şi mai pătrunzătoare a lumii în care trăim. Sunt cu toate acestea, din punctul de vedere al creaţiei şi al publicului către care se adresează ştiinţa şi arta, două particularităţi care merită să fie menţionate. Ştiinţa e o construcţie colectivă, care, oricât ar părea de ciudat, se face aproape de sine. Fiecare om de ştiinţă, în măsura puterilor sale, işi dă, în specialitatea sa, partea lui de contribuţie la opera mare a ştiinţei, care creşte prin această sforţare comună. Unii dintre cercetători dau directivele generale ale construcţiei, sunt oarecum architecţii ei; alţii fac părţile mai însemnate sau mai mărunte cu ajutorul cărora clădirea se înalţă, aceştia sunt constructorii. Fapt ciudat. Dacă la un moment dat un rezultat e necesar, atunci se găseşte, mai curând sau mai târziu, cineva pe suprafaţa globului pământesc, care să-l afle. De multe ori e obţinut în acelaş timp de mai mulţi. Dacă un rezultat e găsit prea de vreme, foarte deseori nu e luat în seamă şi, în multe cazuri, regăsit de altcineva la vremea lui. Cam aşa s'a întâmplat şi cu construirea catedralelor din Franţa şi din Germania. Şi ele au fost opere de artă cu caracter colectiv. Generaţii succesive de arhitecţi, constructori şi lucrători au urmărit, după acelaş plan, cu o conştiinciozitate admirabilă desăvârşirea până în cele mai mici amănunte a unei opere mari şi durabile.

(Rev. „Natura" 15 Ian. 1937.)

Gh. Petraşcu: Autoportret

Mama

de † G. G. LONGINESCU

Te-ai stins ușor ca o candelă pe sfârșite, după optzeci și doi de ani de viață muiată în prea mult amar. Te-am așezat lângă tata. „Fie-ți îngerii aproape, somnul dulce“, cum ți-ar spune Eminescu. Ai fost mamă de nouăsprezece ori. Iți veneau atât de des copiii, încât unul scăldai cu mâinele, altul legănai cu piciorul și altul te trăgea de poale. Icoană sfântă de prins pe pânză de Rafael. Ne-ai crescut la piept și ne-ai îngrijit cum numai Mama puteai să îngrijești. Nu știai de plăceri, nu știai de plimbări, fiindcă, fiindcă nimic nu se crește mai greu decât un copil. Și ai avut atâția. Și ai crescut atâția. Că de-i copilul mic, necazul e mic, iar de-i mare, necazul e mai mare. Noi te-am necăjit prea mult și de mici și de mari. Iartă-ne Mamă. Sunau clopotele la biserici, cântau muzicile în grădini, se ducea lumea la petreceri, erau Paști, era Crăciun ori altă sărbătoare, Mama rămâneai acasă și îngrijeai de copilași. Mama ne culcai și ne adormeai, Mama ne sculai și ne spălai, Mama ne găteai de mai multe ori pe zi, fiindcă iți plăcea să ne porți curați.

Aveai regulele Mamei de crescut copiii, regule aspre dar sănătoase. Vorbiai de ele cu îndreptățită mândrie, fiindcă iți dăduseră roade bune. „Copilul să-ți fie drag, dar el să nu știe. Să-l săruți, dar să nu-l alinți prea mult. Să-i dai ce-i trebue, dar să nu-i dai niciodată bani în mână. Și mai ales să nu-l iei la petreceri, să-l culci seara devreme și să nu-l lași să se înhăiteze cu copiii răi“. Așa ne-ai crescut cât eram mărunței și ne-ai ferit pentru toată viața de deprinderi rele. Intocmai ca mlădița ținută drept cât e fragedă și care rămâne dreaptă când se face pom, așa crește drept și rămâne neclintit toată viața copilul ferit de mic de rele. Ușor de zis, greu de făcut, când e numai un copil. Cât de greu ți-a fost, Mama, care aveai mulți și toți neastâmpărați. Și când eram sănătoși iți era lesne. Când se îmbolnăvea unul, ne îmbolnăveam toți la rând și Mama, nu știai de care să cauți mai întâi. Te slăbeau alergătura și nedormitul și te istovea groaza de a nu pierde vreunul.

Și ai pierdut atâția. Dumnezeu să-i ierte.

La moartea Tatii, acum patruzeci și opt de ani, abia închisese ochii, prietenele te sfătuiau să ne dai la stăpân. „Lasă-i să muncească, Dumneata să fii fără griji“, spuneau ele. Mama, te-ai îngrozit la aceste vorbe și le-ai răspuns: „Cum să-i dau la stăpân, când vor să învețe carte“. Vlahuță le-ar fi spus: „O, de sigur n'ați fost mame“.

Ai fost Romàncă adevărată, cum ai fost și Mamă sfântă. Nu știai carte, nici să scrii, nici să cetești, dar întreceai pe mulți la minte din cei cu carte multă. Ai stat cu mulți de vorbă, cu oameni mari și învățați, și toți iți admirau judecata limpede și înțelepciunea înaltă de care ai dat dovadă. Ne fericea lumea că aveam mamă deșteaptă. Letiția Bonaparte era mamă de regi. Rusanda Longinescu erai mamă de profesori. Ai trecut cu ei prin toate școlile, dela cele primare până la Universitate, ai dat examene, tremurai la ele, te bucurai de cununile și premiile luate, iți creștea inima de înaintări în grad, ai luat de șase ori bacalaureatul, de șase ori licența și de trei ori doctoratul. Ai făcut chiar și armată. La șaptezeci de ani ai învățat să te iscălești. Era o iscălitură cu tot felul de litere, de tipar și de mână, mari și mici, drepte ori aplecate, dar era a Mamei. Erai mândră de ea și o scriai numai cu condeiu și cu cerneală, fără ochelari, niciodată cu creionul.

(Din cartea „Știință și Credință“).

CENACLE LITERARE

Asociația Scriitorilor Români din Ardeal

de IOSIF E. NAGHIU

Parafrazând o vorbă înțeleaptă a lui Ion Neculce, am putea pune în fruntea acestor șire propoziția: „Și 'n Ardeal se nasc oameni.“ In această provincie blagoslovită, au apărut și apar și azi mânuitori ai condeiului și sărutați ai albinelor Himetului, consacrați ai Muzelor. Ceice se îndeletnicesc cu scrisul — figurile reprezentative ale unei epoci — de obiceiu se grupează în asociații, se întâlnesc spre a se cunoaște, spre a se sfătui așa cum se sfătuesc cei cari au de săvârșit acelaș fel de lucru, urmărind acelaș ideal. Cei tineri, abia ispitiți de gândul scrisului, învață de la cei încăruntiți în preocupări cărturărești, iar cei bătrâni, se bucură de rodul muncii lor, văzând că au realizat ceva, că atunci când nu vor mai fi în lume, numele lor va fi cunoscut prin operele la cari au lucrat o viață întreagă.

Scriitorii ardeleni, au întemeiat „Asociația scriitorilor români din Ardeal“ (A.S.R.A.), cu scopul măreț de munci cât mai mult pentru gloria culturii românești. Președintele asociației e talentatul prozator și distinsul profesor universitar Victor Papilian. Energic și idealist, el muncește din zori și

până în noapte, pentru progresul asociației. Asistă la toate ședințele, participă și la întrunirile din provincie.

La Cluj se țin ședințe ordinare în fiecare lună, la Teatrul Național, în sala directorului. Dl Papilian e totdeauna prezent. Salută pe oricare novice, care cu inima în dinți a îndrăznit să intre. Ședințele sunt de înaltă ținută academică. Vreunul dintre prozatorii mai vechi, citește nuvele sau schițe. Nu lipsește aproape niciodată, încăruntitul Păr. Agârbiceanu cu barbă de arhiereu.

Iată că după nuvela vârstnicului scriitor urmează visătorii tineri. Sfioși, dar încrezători în talentul lor, citesc câteva poezii. Indată se rupe vălul tăcerii. Critici și poeți, prozatori și cei cari vin numai ca amatori, iau cuvântul și discută cu multă pasiune. Președintele apără pe tinărul poet. Dacă îi face observații, i le spune duios, ca și cum Reiner Maria Rilhe ar trimite scrisori unui poet tinăr. Sunt mai intransigenți dnii R. Demetrescu și I. Chinezu, critici pasionați în căutarea formelor cât mai apropiate de desăvârșire.

Se termină și poeziile.

Incep discuții asupra cărților mai noui, asupra debuturilor celor cari poate mâine vor fi membrii ai asociației, ca și asupra celor cari sunt membrii și președinți onorifici. Când vorbim de scriitorii ardeleni, ne gândim în primul rând la Lucian Blaga, la Octavian Goga (a dispărut prea repede, spre a-l considera dispărut...), la Liviu Rebreanu. Acești trei aștrii ai scrisului românesc — și chiar european — intrați de mult în Panteon, sunt președinți de onoare, sunt autorii consacrați despre cari se vorbește mult. Pe marginea scrisului lor, răsar alți mânuitori ai condeiului, se formează scriitorii tineri de azi.

Credeți că prin acestea și-au terminat ședința? Vă înșelați. Urmează alte probleme tot așa de importante. Mulți dintre membrii au manuscrise merituoase, pe cari nu le pot tipări... fiindcă — și ce urmează după fiindcă, știe toată lumea — nu au bani.

Se vorbește despre întemeierea unei edituri, în care să se publice poezii și volume în proză ale membrilor și eventual și ale altora.

Dar până să se realizeze acest deziderat, scriitorii se gândesc la ceva mai practic și — în acelaș timp și foarte frumos. Vor alcătui o antologie, în care cititorul va găsi câte ceva din creațiile fiecărui membru. Credem că va apare încurând și nu ne îndoim de calitățile ei.

In afară de ședințele ordinare — de cari vorbiam mai sus — se mai țin ședințe festive, comemorative. Ședințele festive se țin de obiceiu la Cluj (ca și cele ordinare), dar uneori se țin și în provincie. Un grup de scriitori, înghesuiți într'o mașină, se duc în orașele de provincie, ducând cu ei faima creației literare românești.

In fiecare an se mai ține și câte o adunare generală. Aci e nervul vital al întregii activități. Se fac dări de seamă, se dau directive, se fac programe. Dar punctul esențial, — sau mai bine zis partea care preocupă mai mult pe membrii — e alegerea membrilor noui.

Așa decurge vieața unei asociații literare, chemate — credem — la o înaltă misiune.

MAMEI

de CONST. GORAN

Stau în ceardacul unde altădată
Țeseam povești alăturea de tine;
De trandafiri grădinile sunt pline,
Te-ai dus cu toate 'n noaptea înstelată...

În lut ai coborât între suspine
Și văd în praf o raclă sfărâmată,
Dar sufletul din groapa 'nfricoșată
S'a înălțat în sferele divine...

Ai adormit, o clipă doar sub soare
Și ochii ți-ai deschis în veșnicie;
Mai sus de calea umbrei trecătoare,
Când morții toți vor fi ca să învie
Cu ei, la judecata viitoare
Vei învia cântând de bucurie...

Unui fluture de Mai

de ZOE RIPEANU

Fluture alb, menit doar azi vieții
Mult mi-ai grăit prin traiul tău fugar
Cu-atât avânt sorbi harul dimineții
Ca și cum vremea ți-ar fi dată 'n dar!...

Din ce genuni, necunoscute mie
Ai răsărit, tu flacără de-o zi?
Pe-această 'mbălsămată iasomie
Îngemânați în dorul de-a trăi?

O când gândesc cât te-ai trudit în taină
Ca să te-avânți în farmecul lui Mai,
Cum ți-ai urzit iar haină după haină
Ca doar o clipă 'n viață să răsai.

Atuncia mă 'nfioară-o presimțire,
Că tu și eu ne-am întâlnit acum
Suind spre-o nesfârșită fericire
Ce ne-o ascunde pulberea din drum!

VITRINA CĂRȚII

CRONICA LITERARĂ

Vasile Pârvan: „DATORIA VIEȚII NOASTRE". Editura Ram. Aninoasa-Gorj. 41 pag. Lei 30.

Volumașul bine îngrijit reproduce lecția de deschidere a Universității din Cluj, ținută de marele reprezentant al culturii românești, care a fost Vasile Pârvan.

Genialitatea, erudiția istoric-filosofică și entusiasta iubire a sbuciumului creator al omenirii și-au dat mâna să facă din această lecție cea mai desăvârșită viziune a sensului culturii și a rostului Universității puse în slujba ei.

Desăvârșitului cunoscător al trecutului omenirii și al forțelor, cari i-au frământat viața, care a fost Vasile Pârvan, pe cele 40 de pagini îi reușește să ne poarte prin toate domeniile preocupărilor omenești și să ne lămurească o mulțime de realități cultural-istorice, susținându-și astfel, fără putință de contrazicere, crezul lui de profesor, de om de știință, de slujitor al culturii naționale.

Condamnă cu o profetică mânie materiasmul feroce, învățământul redus la dresaj, idolația formelor și a metodelor, ca să scoată la iveală întreagă frumsețea ideii, care devine creație culturală prin contactul cu ființa etnografică a națiunei. Vrea profesorimea și tineretul în slujba ideilor, în slujba spiritualității, în slujba idealurilor. Ideile, nu formele trebue să le luăm dela toate națiunile pământului, dacă vrem să dăm o cât mai mare strălucire creației noastre culturale naționale.

Numai astfel își poate justifica o națiune existența.

I. G.

Clementa Beșchea: VOINICII PĂMÂNTULUI. Edit. Librăriei Ioan Călinescu Buzău, 66 pag. Prețul 20 Lei.

Pedagogia românească a trăit, vreme îndelungată, cu metode de împrumut. Aceasta a fost în dauna rezultatelor pe cari le sconta învățământul. Pricina lipsei de roade satisfăcătoare, instructive și educative, rezida în aplicarea unor principii pedagogice străine de sufletul copilului, mai ales al celui dela sate.

Astăzi se vorbește tot mai stăruitor de creiarea și definirea unei pedagogii românești, ale cărei temelii se vor sprijini pe realitatea psihologică a copilului, implicit pe a acelui dela sate. In cuprinsul pedagogiei românești, în devenire, capitolul cel mai bogat va fi consacrat studiului vieții copilului dela sate. Copilul satului a fost considerat până acum ca „un prostănac... și s'a făcut din el un simplu sac pe care metoda treptelor formale e chemată să-l umple cu cojile de nucă ale noțiunilor abstracte" (N. Crainic). Viața copiilor dela sate nu este așa de simplă, cum suntem ispitiți să credem. Ea închide o întreagă comoară de virtualități spirituale, cari e necesar să fie actualizate și tratate potrivit naturii lor caracteristice pentru a putea deveni utile colectivității naționale. Sesizarea acestor însușiri – expresie a unui patrimoniu tradițional – o pot face în primul rând, cei cari sunt în slujba apostolatului dăscălesc și au, pe lângă înțelegere – și dragoste pentru copiii satului.

In direcția aprofundării psihologice a copiilor dela sate e vrednică de amintit osteneala d-nei Clemența Beșchea, care, în cartea *„Voinicii Pământului"*, înfățișează, sub forma unor schițe ușoare, aspecte inedite din viața lor. Autoarea e învățătoare în Mărăcineni-Buzău. Fiind înzestrată cu un fin spirit de observație, ea a turnat în slovă tot ce a găsit caracteristic în viața școlarilor săi. Lumea eroilor săi e lumea copiilor satelor, între 5–11 ani, a căror definire psihologică e foarte greu de a o face și de aceea mulți dintre cei cari au încercat să-i studieze i-au redus la un tip comun. Aici, însă, este vorba de copiii satelor cu vioiciunea, spontaneitatea, surprizele și mai ales încrederea naivă în puterea lor de a-și îndeplini o însărcinare care contrastează vădit cu etatea. Eroii devin simpatici cititorului, prin istețimea unei vorbe, printr'un gest plin de demnitate sau printr'o ripostă naivă și originală la o întrebare pusă. Iată bunăoară pe Victorița lui nenea Onu vorbind la școală despre creiarea lumii: „La început era întunerec și pustietate. Nu erau nici brânduși... nici călțunași... Numai Dumnezeu singur era. Și dupăce a făcut Dumnezeu toate gângăniile, la urmă di tot a făcut și un rumân și i-a pus numele Adam" (pag. 56.)

Autoarea, în frază concisă și colorată, își zugrăvește eroii cu specificul lor. Nouă, celor cari am plecat din sat, lectura cărții ne nuanțează desfătarea și parcurgându-i paginile ne transpune pe ulița satului natal sau în poiana înverzită, păzind vitele, în tovărășia lui Ionică „risipit în mii de fețe pe plaiuri și pe șesuri" (pag. 3.)

Pedagogia românească, care numai se profilează deocamdată, va găsi în „Voinicii Pământului" d-nei C. Beșchea documentări psihologice din viața copilului dela sate, demne de luat în considerare.

I. BUNEA-Năsăud.

CRONICĂ INTERNĂ

Statuia ecvestră a Regelui Carol I

IN MEMORIA REGELUI CAROL I s'au desfășurat în prima jumătate a lunii trecute serbări impresionante, la Turnu-Severin și în Capitală, cu prilejul împlinirii unui veac dela nașterea sa.

In ziua de 8 Maiu a. c., Majestatea Sa Regele Carol II a desvelit piatra comemorativă așezată pe locul în care făuritorul neatârnării României a călcat pentru prima dată pe pământul Țării, ce i-a fost rânduită spre glorioasă stăpânire.

O zi mai târziu – adică tocmai când se împlineau 62 de ani dela proclamarea independenței României mici (9 Maiu 1877) – a fost desvelită în Capitală statuia ecvestră a marelui rege.

Serviciul divin a fost oficiat de I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, înconjurat de un mare sobor. A cuvântat *Suveranul* și primul ministru.

Statuia, opera celebrului sculptor sârb Mestrovici, a fost așezată în piața Palatului Regal.

ZIUA MUNCII ROMÂNEȘTI a fost sărbătorită și în acest an la 1 Maiu, dar altfel decât altădată, adică fără poliție, fără legiuitele arestări din ajun ale „șefilor“ suspecți, fără pumni strânși și fără strigăte revoluționare. Breslașii noștri, încolonați frumos în rânduri strânse, au manifestat entuziast pentru Țară și Rege. In Capitală, Majestatea Sa Regele Carol II a primit din balconul Palatului Regal defilarea muncitorilor români, răspunzând cu salutul roman brațelor ce se 'ntindeau senine ca o nădejde spre Capul Țării înoite. Cu acel prilej, d-l prim-ministru Armand Călinescu a rostit un discurs viguros, în care a afirmat încă odată vrerea nestrămutată a Românilor de-a păstra cu orice preț intangibilitatea fruntariilor Țării.

Ziua muncii din anul acesta, a fost o zi a muncii *românești*. Am vrea să fie așa pururea!

JURĂMÂNTUL STRĂJERILOR. In ziua de 1 Maiu a. c., toți străjerii au depus îndătinatul jurământ de credință și muncă pentru Țară și Rege. La ceremonia din Capitală, P. Sf. Episcop Partenie al Armatei a oficiat un serviciu divin, iar miile de berete albe au cântat în cor Imnul Regal și Hristos a înviat și au rostit deviza, crezul și rugăciunea Tatăl nostru. D-l Comandant al „Străjii Țării“, Maior Teofil Sidorovici, a condus personal solemnitatea.

Festivitățile de 10 Maiu: D. Prof. N. Iorga întreținându-se cu d. A. Călinescu, președintele Consiliului de miniștri

SPRE INFIINȚAREA MITROPOLIEI OLTENIEI. Populația ortodoxă din ținutul Olt și-a exprimat de repetate ori dorința de a avea o Mitropolie a ei. Această dorință a căpătat recent o formă concretă prin memoriul acoperit de mii de iscălituri pe care d-nii Consilieri Regali Dr. C. Angelescu și C. Argetoianu l-au prezentat Suveranului.

Majestatea Sa Regele a promis, cu prilejul solemnităților desfășurate în 8 Maiu a. c., la Turnu-Severin, că Mitropolia Olteniei va lua ființă în curând. Capitala ei va fi Craiova. Când va deveni fapt împlinit, vom scrie mai multe.

SĂPTĂMÂNA CĂRȚII a fost inaugurată și în anul acesta de Suveranul nostru. Prin înalta-I prezență, ca și prin cuvântarea pe care a rostit-o cu acel prilej, Majestatea Sa Regele *Carol II* a arătat încă odată că vrea să fie, cum spunea oarecând, un adevărat Brâncoveanu al culturii românești, care sub augusta-I domnie a luat un cuvânt impresionant.

LUNA BUCUREȘTILOR a fost inaugurată oficial în 22 Maiu a. c. Râvna exemplară a actualului primar general al Capitalei, d-l General Dombrowschi, a vrut să facă din ea o adevărată minune a Bucureștilor. Iubitorii de frumos și instructiv, vor admira îndeosebi cele două săli organizate simbolic întru pomenirea Regelui Carol I, întemeietorul dinastiei și al României moderne, și a genialului Mihail Eminescu, făuritorul limbii literare și al poeziei românești. Nenumărate atracțiuni distractive stau la dispoziția vizitatorilor dornici să petreacă câteva zile plăcute.

NOUA LEGE ELECTORALĂ a fost semnată de Majestatea Sa Regele Carol II în 9 Maiu a. c. Potrivit dispozițiilor ei, adunarea deputaților va avea 258 scaune. Deputații vor fi aleși pe profesiuni. Senatul se va compune din membri de drept, din 88 senatori numiți de Suveran și din 88 aleși de profesiunile: agricultură, industrie și comerț și ocupațiuni intelectuale.

Toți cetățenii cu știință de carte și cu purtare bună, dela vârsta de 30 ani în sus, au drept de vot și pot fi aleși deputați. Femeile – muncitoare, funcționare și profesiuni libere – încă pot vota. Ele nu pot candida decât la senat.

Corpul electoral a fost convocat pe ziua de 1 Iunie a. c. pentru alegerea deputaților, iar pe 2 Iunie a. c. pentru alegerea senatorilor.

Nouile corpuri legiuitoare se vor întruni în 7 Iunie a. c.

PENTRU INZESTRAREA ARMATEI toți bunii români contribue generos cu obolul lor. Majestatea Sa Regele *Carol II* a donat în acest scop impresionanta sumă de 5,000.000 Lei, iar Măria Sa Marele Voevod *Mihai* de Alba Iulia, 500.000 Lei și A. S. Regală Principesa *Elisabeta* 500.000 Lei. Femeile își trimit verighetele de cununie, copiii deșertează pușculițele și până și străinii cari trăiesc între noi își desfac băerile pungii. Dl Noel W. Purvis, directorul societății „The Blanck Sea & Danube", care a subscris recent 20.000 Lei la fondul pentru înzestrarea armatei române, nu e singurul de acest fel.

CONTRA CONCUBINAJULUI se duce o campanie susținută în toate părțile Țării. Numai în Eparhia Orăzii, prin silințele P. S. Episcop *Nicolae Popovici*, au fost cununate bisericește 12.000 perechi de concubini cu peste 30.000 de copii. La Sibiu, bine-credinciosul primar al municipiului d-l *Dr. Sever Pop*, a lansat un apel către funcționarii în subordine prin care-i invită să premeargă cu exemplu populației orașului, cinstind viața de familie.

CRONICA EXTERNĂ

PROBLEMA DANZIGULUI. Denunțarea pactului de neagresiune polono-german, a dat prilej Reichului să formeze nouì revendicări teritoriale. De astădată, e vorba de orașul liber D a n z i g. Reichul îl cere, fiindcă majoritatea populației lui e germană și național-socialistă, iar pe de altă parte vrea cu tot dinadinsul să stabilească o legătură pe uscat cu Prusia-Orientală. Intr'un memoriu detailat pe care Berlinul l-a remis Varșoviei, Germania cere invoirea de a construi o autostradă peste teritoriul orașului liber și alte înlesniri. In schimb, propune Poloniei un nou pact de neagresiune, de astă dată pe 25 ani. Paralel cu aceste demersuri diplomatice, presa germană cerea plebiscit la Danzig.

Guvernul polon și-a dat perfect de bine seama de gravitatea situației. Intențiile germane de-a gâtui coridorul prin anexarea Danzigului, erau prea vizibile. Deaceea Polonia a trebuit să ia atitudine. Ministrul ei de externe, Colonelul Beck, a rostit un discurs așteptat cu înfrigurare de toate statele europene și chiar de cele de peste ocean, în care a arătat că Polonia este gata să-și apere patrimoniul cu orice jertfe. A fost un discurs ținut în spirit dictatorial. Dovadă frecvența expresiei „onoarea țării", care răsuna la fiecare pas. Colonelul Beck a exprimat însă dorința Poloniei de-a fi reglementată această gingașe chestiune pe calea negocierilor directe, făcute dela egal la egal. – Ce va mai ieși de-aici, nu putem ști. Până una alta, incidentele polono-germane se țin lanț,

atât în Reich cât și 'n Polonia, iar Nemții au construit fortificații puternice la granița de est. Să nădăjduim însă că butoiul cu praf de pușcă nu va exploda nici de astă dată, fiindcă Polonia are făgăduința ajutorului axei Londra–Paris pentru cazul unui conflict armat cu Reichul.

PACTUL TURCO-ENGLEZ. Decând Baltica a devenit o mare germană, Anglia a pornit în căutarea altui drum maritim pe care să poată veni într'ajutor statelor din răsăritul Europei cari se simt amenințate de tăvălugul nazist. In acest scop a încheiat un pact de asistență reciprocă cu Turcia, în virtutea căruia vasele engleze au acces ori când în Marea Neagră.

Reichul și Italia văd, firește, în acest pact, o amenințare îndreptată contra lor.

ALIANȚA MILITARĂ ITALO-GERMANĂ. Puterile axei Roma-Berlin a hotărât, cu prilejul întâlnirii dela Milano dintre cei doi miniștri de externe ai țărilor respective, contele Ciano și von Ribbentrop, să desăvârșască prietenia lor printr'o alianță militară, care a și fost semnată la Berlin, Luni 22 Maiu a. c.

Și aceasta o să stea tot în slujba ... păcii!

SUVERANII ANGLIEI VIZITEAZĂ CANADA. La mijlocul lunii Mai a. c., Majestățile Lor Regele George VI și Regina Elisabeta a Angliei, au plecat într'o călătorie în Canada. Când nava regală s'a desprins dela țărm, mulțimea ce ieșise întru întâmpinarea Suveranilor, i-a petrecut cu urarea: „Să ne aduceți pacea." Primirea făcută Suveranilor englezi de către populația dominioanelor, a fost impresionantă. Ceremoniile s'au ținut lanț. Au fost inaugurate numeroase lucrări publice, au avut loc parăzi militare și ședințe solemne ale parlamentului. M. Sa

Suveranii Angliei pleacă în Canada

Regele George și-a sărbătorit ziua nașterii (20 Mai a. c.) în mijlocul îndepărtaților săi supuși. Faptul acesta e unic în istoria dinastiei engleze. Celebrele surori Dionne au fost prezentate Suveranilor.

SENZAȚIA VREMII: EXPOZIȚIA DELA NEW-YORK. Lumea nouă petrece clipe de entuziasm debordant. Expoziția mondială dela New-York și-a deschis porțile și-și chiamă oaspeții din toate laturile pământului să vadă minunile „lumii de mâine". Expoziția e o realizare grandioasă, în stil american. Ea ocupă o suprafață de 500 hectare, adică de cinci ori mai mare decât cea a expoziției mondiale dela Paris, din anul trecut. Dintre curiozitățile ei, trebuesc reținute mesajul frumuseților americane către femeile anului 2939 și lumea copiilor. Parfumurile, produsele de frumusețe și accesoriile, împreună cu instrucțiunile necesare în scopul machiajului, vor fi așezate după închiderea expoziției în niște lădițe speciale și apoi îngropate pe o mie de ani sub un bloc de granit de Arizona, pentruca femeile anului 2939 să afle cum își îngrijiau frumusețea înaintașele lor. Incântătoarea „lume a copiilor" nu este altceva decât expoziția în miniatură. A costat, ea singură, un milion de dolari. Părinții își pot lăsa odraslele acolo, în timp ce vizitează pavilioanele. O întreagă armată de medici și infirmiere îngrijesc de sănătatea și distracția lor atât de bine, încât despărțirea pruncilor de această împărăție fermecată e de prevăzut că o să provoace adevărate tragedii. Copiii au acolo terenuri de joc și atracțiuni de tot felul: o călătorie în „lumea de mâine"; un măgăruș care face ascensiunea pe un vulcan ce scuipă lavă; o raită cu automobilul prin China în miniatură, coborâri într'o mină cu jucării ș. a.

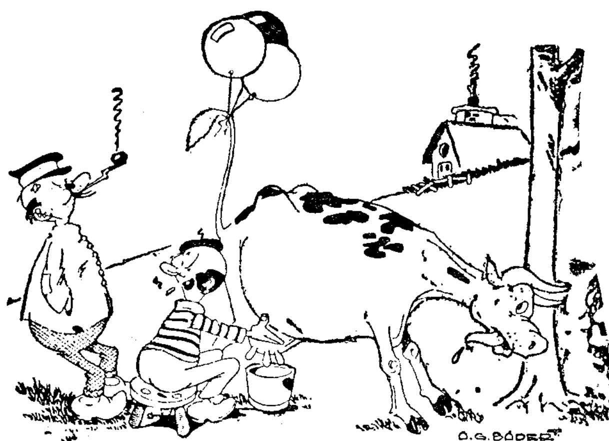
Țara noastră participă la această expoziție în proporții mult mai impresionante decât la cea care a avut loc la Paris. Pavilionul românesc e patronat de d-na Sara Delano Roosevelt, mama Președintelui Statelor Unite ale Americii. De distracția vizitatorilor, îngrijește arcușul vrăjit al lui Grigoraș Dinicu, iar de săturarea lor – vestita bucătărie românească.

Cât de apreciată e participarea României, se vede printre alte din gestul autorităților americane, cari s'au oferit să trimită un vas de răboiu pentru cazul când Suveranul nostru ar dori să viziteze expoziția.

GR. T. M.

DELA LUME ADUNATE

Viața veselă

– Da... nu-mi place să mă lovească mereu cu coada peste obraz...

CEL MAI FRUMOS

O doamnă foarte spirituală în societatea mai multor persoane spune: — „Admit, domnilor, că femeile sunt mult mai vanitoase ca bărbații. Presupun că cel mai frumos bărbat dintre Dv. are cravata strâmb legată, ceeace la noi femeile nu s'ar întâmpla nici odată". La aceste cuvinte, fiecare din cei cinci bărbați prezenți a dus mâna la cravată.

PARTEA TARE

— Te rog să mă crezi, că minciuna nu este partea mea slabă.

— Te cred, asta este partea ta de forță.

RĂSPUNS LINIȘTITOR

Doamna bătrână către măcelar:

— D-ta ai în măcelărie un câne; acela nu mănâncă carnea?

— O nu – o liniștește măcelarul, – el linge numai carnea.

LA ȘCOALĂ

Unchiul: Cum se face că n'ai prietini între camarazi?

Nepotelul: Pe cei mai tari decât mine nu-i pot suferi, iar cei mai slabi decât mine nu mă au pe mine la stomac.

SCUZA CERȘITORULUI

— Cerșitoria e oprită. Sergentul te-a prins întinzând mâna.

— Da, dar n'am cerșit. Am vrut numai să văd dacă ploauă.

PRIETINA BUNĂ

— Să mă feliciți dragă prietină, că Georges mi-a cerut mâna și-i voi fi soție.

— O draga mea, asta nu mă miră de loc, căci eri mie mi-a cerut mâna și când l-am refuzat, a declarat desperat, că e în stare să facă ori și ce.

CONCILIANȚĂ

Doctorul: De ce te intoxichezi cu atâta fumat, când știi ce dușman puternic este?

Pacientul: Eu știu să iert, ba chiar să-mi iubesc dușmanii!

INȚEPĂRI LITERARE

— *X:* Ți-am văzut noua lucrare.

— *Y:* Care? Cea din urmă?

— *X:* Să sperăm că da!

LA DENTIST

Naie: Ai fost la dentist?

Lică: Da, am fost, eri.

Naie: Și cum ai isprăvit.

Lică: Ne-am împărțit cu doctorul.

Naie: Cum, cum să înțeleg.

Lică: Dintele a rămas la el și durerea la mine.

OCROTIREA ANIMALELOR

D-na: Ești un nesuferit, când văd că nu vreai să scoți pe Juju puțin la plimbare. Să vezi pe d-l Ixulescu cum iubește și îngrijește cățelușul d-nei.

D-nul: Eu știu pe unul și mai bun; care-și petrece toată viața înconjurat de animale. Ba le poartă chiar pe brațe... totuși este... măcelar.

MOTIVARE

Copilul: Tăticule de ce se spune numai „limba maternă" și niciodată „limba paternă".

Tatăl: Pentrucă totdeauna mamele vorbesc mai mult decât tații!...

Ionache: Unde ai petrecut Paștile Petrache?

Petrache: Ziua întâi la Conache.

Ionache: Dar a doua?

Petrache: Tot acolo.

Ionache: Cum așa?

Petrache: P'ăi să vezi cum. Pe ziua doua mă invitase d-na, mai de mult, iar pe ziua întâi m'a invitat Conache, care uitase de invitația d-nei. Eu ca să nu-i supăr, i-am satisfăcut pe amândoi.

BIBLIOGRAFIE

DIN VIAȚA SFINȚILOR. Viața celui dintre sfinți a părintelui nostru Ioan Gură de aur, patriarhul Constantinopolului. „Astra", Sibiu, 1938. 109 pag. Lei 5·–.

Horia Teculescu: ZILE MARI. Conferințe pentru sărbătorile naționale; 24 Ianuarie, 10 Mai, 7 Iunie, Ziua Eroilor și 1 Decemvrie. „Astra", Sibiu, 1937. Pag. 80, Lei 5·–.

Gh. Beniog și Aurel Radu: ZILE MARI. Conferințe pentru sărbătorile naționale: 24 Ianuarie, 10 Mai, 8 Iunie, Ziua Eroilor și 1 Decemvrie. „Astra", Sibiu, 1937. Pag. 140. Lei 10·–.

Ion Breazu și Ion Chinezu: POEZII PATRIOTICE. „Astra", Sibiu, 1938. Pag. 76. Lei 5.

George E. Racoți: DIN DURERILE MARAMUREȘULUI, piesă în 3 acte și două tablouri. „Astra", Sibiu, 1938. Pag. 32. Lei 5·–.

Dr. Valer Moldovan: DESPRE CĂRȚILE FUNDUARE ȘI INTABULĂRI. „Astra", Sibiu, 1938. Pag. 154. Lei 10·–.

Sabin G. Truția: CĂMIN PUSTIIT, piesă teatrală în 3 acte. „Astra", Sibiu, 1938. Pag. 40. Lei 5·–.

Ion Agârbiceanu: CĂRTURARI ROMÂNI (Diaconul Coresi, Stolnicul Cantacuzino, Dimitrie Cantemir, Gheorghe Lazăr, Ion Eliade Rădulescu, Gheorghe Barițiu). „Astra", Sibiu, 1937. Pag. 68. Lei 5·–.

Creangă Ion: „SOACRA CU TREI NURORI", DĂNILĂ PREPELEAC", „CAPRA CU TREI IEZI". „Astra", Sibiu, 1938. Pag. 55. Lei 5.

Ioan Pop-Reteganul: POVESTIRI. „Astra", Sibiu, 1938. Pag. 77. Lei 5·–.

Horia Petra-Petrescu: CALENDARUL PENTRU POPOR AL ASOCIAȚIUNII PE ANUL 1939. „Astra", Sibiu, 1938. Pag. 191. Lei 10·–.

Sabin G. Truția: FIRE DE NALBĂ, povestiri. „Astra", Sibiu, 1938. Pag. 96. Lei 5·–.

Gheorghe Florin Hodinăuanu: REALITĂȚI NATURALE ȘI IMPOSIBILITĂȚI SOCIALE (Bolșevismul și legile firei). „Luceafărul", Zălau, 1939. Pag. 133. Lei 50·–.

Tit, episcopul Hotinului: CULTELE IN ROMÂNIA. Referat pentru răspuns Em. Sale Dr. William Temple, Arhiepiscop de York. București, 1937, Pag. 32.

Onisifor Ghibu: O SPOVEDANIE. Tipografia „Cultura", Cluj, 1938. Pag. 54. Lei 20·–.

Onisifor Ghibu: DOISPREZECE ANI DE PEDAGOGIE ROMÂNEASCĂ 1919–1930. „Bucovina" București. Pag. 14.

Dr. Onisifor Ghibu: PE MARGINEA UNEI REVISTE „CATOLICE" DIN TRANSILVANIA. Despre revista (Erdélyi) Tudósító din Cluj și despre redactorul ei, Ernest Veress. „Tipografia arhidiecezană" Sibiu, 1938. Pag. 12.

Dr. Onisifor Ghibu: UN VECHIU FOCAR DE EDUCAȚIE NAȚIONALĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA". „Ardealul", Cluj, 1939. Pag. 16.

Alex. Lăpedatu: MĂRTURII ȘI PRECIZĂRI NOUĂ CU PRIVIRE LA SFÂRȘITUL LUI BARBU CATARGIU (8 Iunie 1962): „Imprimeria Națională" București, 1939. Pag. 30. Lei 25·–.

L'ASSISTANCE SOCIALE EN ROUMANIE. „Imprimeria Națională", București, 1938. Pag. 292.

TIPARUL TIPOGRAFIEI EPARHIEI ORT. ROM. CLUJ

ÎN ACEST NUMĂR:

—o-o—

PENTRU COLABORATORI

Revista se pune sub tipar totdeauna la 15 ale lunei. Domnii colaboratori sunt rugaţi să-şi trimită manuscrisele până la această dată. Rugăm articole scurte, scrise citeţ, pe o singură pagină a hârtiei. Întrucât e posibil dorim ilustraţii (fotografii) la text. Ordinea articolelor e determinată de necesităţi tehnice, nu de alte consideraţii. - Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Primim spre publicare cronici despre evenimentele culturale şi sociale din oricare parte a ţării. Aceste cronici trebue să fie însă însoţite de fotografii.